Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXVI. Ч. 42. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го ЛЮТОГО 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDA, FEBRUARY 24, 1979 No. 42. VOL. LXXXVI.

ПРЕДСТАВНИКИ ДЕРЖАВНОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ПОЗНАЙОМЛЯТЬ УККА З ЇХ ПОГЛЯДОМ НА УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ

Ню Йорк. — Трьох представників Державного Департаменту з Вашінгтону виступлять тут на пленарному засіданні Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки цієї суботи, 24-го лютого, та з'ясують становище Уряду ЗСА у відносинах з СССР, зокрема з Українською ССР у зв'язку із заплянованим відкриттям американського консуляту в Києві — інформують з канцелярії УККА. Відкриття консуляту ЗСА в Києві передбачене на кінець цього, або на початок наступного (1980) року. На цих же пленарних нарадах Екзекутиви УККА його президент проф. д-р Лев Добрянський з'ясує становище УККА до цих справ. Крім цього, д-р Олександер Білик поінформує про свої недавні відвідини у Вашінґтоні в справі федеральних фондів, які є до розпорядження на суспільну опіку для етнічних груп. Інші члени Екзекутиви матимуть нагоду висловити свої думки і погляди в пізніших запитах і дискусії після інформаційних доповідей.

Другою справою на порядку цього пленарного засідання Екзекутиви УККА є фінанси УККА, зокрема вислід та аналіза збірки Національного Датку до Народного Фонду УККА за минулий 1978-ий рік, що — згідно з інформаціями — перевищив усі дотеперішні річні збірки. Звіт та аналізу цих фінансів подадуть касир УККА пані Уляна Дячук і адміністраційний директор мгр Іван Базарко.

Американські видавці добиваються звільнення Миколи Руденка

Ню Йорк. — Ще минулого грудня ряд визначних американських видавців виступив в обороні ув'язненого українського письменника Миколи Руденка, звертаючися листовно в його справі до совєтських урядовців в заряді видавничої діяльности, як про це інформує кореспондент щоденника „Ню Йорк Таймс" Герберт Мітґанґ в числі з неділі, 18-го лютого ц. р..

Чемно, але недвозначно — пише Г. Мітґанґ — американські видавці поінформували совєтських урядовців, що їм було б зручніше взяти участь у другій міжнародній виставці книжок у Москві, коли б совєтські власті звільнили М. Руденка. Ця друга виставка, до якої совєтські власті приготовляються дуже наполегливо, має відбутися від 4-10-го вересня ц. р.

Акцію за звільнення М. Руденка, — якого Мітґанґ називає „найбільш визначним совєтським письменником, який перебуває в ув'язненні", — очолює Лоренс Гюз, президент видавництва Вілліям Морров і Ко. і голова комісії свободи публікування при Асоціяції Американських Видавців. Гюз вислав листа в справі Руденка до міністра публікування, друкування й продажу книжок СССР Боріса Стукаліна, а копію до Боріса Панкіна, голови совєтської аґенції авторських прав ВААП. В листі Гюз звернувся до Стукаліна в імені комісії, яку він очолює, та ще кількох видавництв, які розглядають можливості їхньої участи у міжнародній виставці в Москві, питаючи які є вигляди на помилування Руденка, що „значно поліпшило б дух співпраці ще перед нашою зустріччю на виставці книжок у Москві".

Подібні листи вислали ще такі видавці: Вінтроп Новлтон, президент видавництва Гарпер і Ров, який рівнож очолює Асоціяцію Американських Видавців, Ашбен Ґрін, віцепрезидент і старший редактор видавництва Альфред Нопф, Джейкоб Штайнберґ, президент Асоціяції жидівських видавництв в Америці та ще кілька видавців, які брали участь у першій міжнародній виставці в Москві в 1977 році.

Не одержавши відповіді на листи, американські видавці вислали телеграму в справі помилування Руденка до генерального прокуратора СССР з датою 7-го лютого ц. р., тобто в другу річницю його арешту. Хоча вони і цим разом не одержали відповіді, американські видавці сподіються, що Стукалін і Панкін „зрозуміють в чім справа", сказав Гюз, підкреслюючи, що більшість американських видавців збойкотували першу виставку в Москві з уваги на постійні порушення прав людини совєтськими властями.

У дальшому Мітґанґ подає деякі дані про Руденка, стверджуючи, що він є автором 30-ох книжок і що до арешту в 1977 році він очолював Українську Групу слідкування за приміненням Гельсінкських угод. Кореспондент „Ню Йорк Таймс-у" рівнож відкликується на цитати Руденка, опубліковані в журналі „Індекс он сензоршіп", що появляється у видавництві Рендом Гауз.

Н. Світлична і А Сейтмуратова описують умовини в совєтських концтаборах

Ню Йорк. — Надія Світлична і Айше Сейтмуратова, перші жінки-політв'язні, які прибули з СССР на постійний побут у ЗСА, дали кошмарний опис умовин життя в совєтських концтаборах, виступаючи тут у вівторок, 20-го лютого, перед представниками преси і радія. Пресову конференцію влаштували Фрідом Гауз і Комітет Оборони Совєтських Політичних В'язнів.

Як відомо, Н. Світлична прибула до ЗСА в листопаді минулого року. А. Сейтмуратова, татарка, яка виступала в обороні кримських татар, прибула до цієї країни минулого місяця. Обидві жінки перебували в ув'язненні в Мордовському концтаборі ч. 3.

Вказуючи на таких українських жінок-політв'язнів як Ірина Сеник і Стефанія Шабатура, Н. Світлична заявила, що вони ніколи не брали участи в будь-якій політичній діяльності, хоч совєтські власті їх у ній обвинувачували.

Відповідаючи на запит за яких обставин її дозволено виїхати з СССР, Сейтмуратова сказала, що вона грозила самоспаленням на знак протесту проти переслідування кримських татар. Вона показала фота з похоронів татарина Музи Машута, який спалив себе в червні минулого року. Одну із знімок помістив нюйоркський щоденник „Нюз Ворлд", який обширно звітував про пресконференцію в числі зі середи, 21-го лютого.

СССР МОЖЕ ЗДОБУТИ ВІЙСЬКОВУ ПЕРЕВАГУ — ПЕРЕСТЕРІГАЄ СЕКРЕТАР БРОВН

Вашінгтон. — Під час свідчення перед Сенатською бюджетовою комісією в середу, 21-го лютого, секретар оборони Гарольд Бровн перестеріг, що якщо велика різниця між видатками Совєтського Союзу і ЗСА на військові потреби продовжуватиметься продовж наступних кількох років, то до 5 років СССР може здобути мілітарну перевагу над Америкою.

Хоча, згідно з твердженням Бровна, під сучасну пору між ЗСА і СССР існує балянс щодо мілітарної сили, то за 5 років ця ситуація може драстично змінитися.

Продовж останніх 15-ох років Москва річно збільшувала свій військовий бюджет по 5 відсотків, вже після врахування інфляційного фактора. Натомість видатки ЗСА на оборонні потреби фактично зменшувалися, бо всі підвищення „пожирала" інфляція.

Щойно в кінці минулого року уряд ЗСА та уряди інших членів Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) вирішили збільшити свої оборонні бюджети на 3 відсотки, вже після врахування інфляційного фактора.

Недавно Центральна Розвідча Агенція (Сі-Ай-Ей) оприлюднила звіт, у якому стверджує, що продовж 1978-го року Совєтський Союз на військові потреби видав 45 відсотків більше ніж Америка, бо аж 146 більйонів долярів, тоді, коли ЗСА видали тільки 102 більйони.

Хоча Москва заперечила цей звіт Сі-Ай-Ей, твердячи, що совєтський оборонний бюджет становив тільки 26 більйонів, то американський розвідчий сектор продовжує настоювати, що звіт Сі-Ай-Ей правильний, бо совєтська „офіційна статистика" включає тільки видатки на утримання збройних сил, але не включає розходів на досліди і розбудову нової зброї, „розпорошуючи" ці видатки по різних частинах кожнорічного бюджету, навіть по тих, які стосуються сільського господарства, щоб в такий спосіб затаїти дійсні суми на військові потреби.

Науково-технічна співпраця ЗСА з СССР

Москва. — Голова Ради Міністрів СССР Алексей Косиґін позитивно висловився у розмові з дорадником президента Джіммі Картера у справах науки і техніки Ф. Прессом, про науково-технічну співпрацю Совєтського Союзу із З'єднаними Стейтами Америки. Френк Пресс, як відомо, відвідував в першій половині лютого Совєтський Союз, очолюючи американську делеґацію, яка вела у Москві переговори про поглиблення американсько-совєтського науково-технічного співробітництва.

Під час розмови Пресса з Косиґіним розглянено стан справ у галузі науково-технічного двостороннього співробітництва, яке було позитивно оцінено двома сторонами, а також було порушено деякі інші аспекти відносин між СССР і ЗСА.

Газета „Радянська Україна" з 8-го лютого ц. р. інформуючи про цю зустріч стверджує, що Косиґін звернув увагу Прессові, що совєтсько-американське співробітництво в науково-технічній галузі, слід і далі розвивати „бо воно сприятиме загальному поліпшенню радянсько-американських відносин і розрядці міжнародної напружености". Для цього, — заявив Косиґін, — необхідні воля з обох сторін, відповідне довір'я і взаємопорозуміння між ними. При тій нагоді Ф. Пресс поінформував прем'єра Косиґіна про наміри уряду президента Картера продовжувати науково-технічну співпрацю Америки з СССР.

Комісія прав людини при ОН засуджує Ізраїль

Женева, Швайцарія. — Комісія прав людини при Об'єднаних Націях, переважаючою більшістю голосів делеґацій країн комуністичного бльоку й „третього світу", обвинуватила Ізраїль у „воєнних злочинах" на окупованих ним арабських територіях.

Це обвинувачення оформлене у спеціяльній резолюції, яка відкликається на конвенцію з 1949 року щодо злочинів проти цивільного населення в час війни. За резолюцією голосувало 20 делеґатів комуністичних і арабських держав та країн „третього світу". ЗСА й Канада голосували проти, а дев'ять делеґатів здержалося від голосування.

Уряд Ізраїля вже кількакратно заявляв, що згадана конвенція не відноситься до окупованих ним територій. Крім цього, Ізраїль дозволяє міжнародній комісії Червоного Хреста відвідувати арабських полонених та перевіряти умовини їхнього перебування в таборах.

В іншій резолюції Комісія підтвердила право палестинців на „вповні незалежну й суверенну державу в Палестині". За цією резолюцією голосувало 23 делеґати. ЗСА, Західня Німеччина й Канада голосували проти, а п'ять делеґатів здержалося від голосування.

У ще іншій резолюції, що її Комісія прийняла 23-ма голосами проти чотирьох при чотирьох здержаних, засуджено уряди з більшістю білих в країнах південної Африки за „постійно зростаюче масакрування невинних і безборонних людей". ЗСА, Канада, Західня Німеччина і Франція голосували проти цієї резолюції. У нарадах цієї 32-членної Комісії не брали участи делеґати Беніну.

НЮАРКСЬКИЙ ЩОДЕННИК ОПИСУЄ ВИСТАВКУ САМВИДАВУ

Нюарк, Н. Дж. — Нюаркський щоденник „Стар-Леджер", у виданні з неділі, 18-го лютого, помістив довший репортаж пера молодого українського журналіста Юрія Вірта про виставку оригіналів Самвидаву українців та інших народів СССР, яка відкрилася в Українському Музеї в Ню Йорку в п'ятницю, 9-ґо лютого. Репортаж ілюстрований знімкою одного із перших звернень членів правозахисного руху в Україні до Комісії прав людини при Об'єднаних Націях.

Репортаж подає основні інформації про Самвидав, його засяг і методи розповсюдження та задержується на описі кількох зразків, цитуючи Романа Купчинського та пані Наталку Хитру-Рибак.

Виставка, як відомо, триватиме до 13-го березня ц. р., а опісля буде показана в інших осередках українського життя в ЗСА й Канаді.

КИТАЙЦІ ВЕДУТЬ ВЕЛИКУ ОФЕНЗИВУ НА УСІХ ВІДТИНКАХ ФРОНТУ

Гонк Конг. — Війська Китайської Народної Республіки, після короткої передишки, перегрупування і підтягнення потрібного військового виряду та амуніції, знову розпочали велику офензиву проти в'єтнамців, які у свою чергу підтягають до лінії фронту регулярні військові частини, заміняючи ними баталіони пограничників і міліції, що дотепер ставили опір переважаючим силам Китаю.

Така зміна, — кажуть військові аналітики, — вказує на те, що війна між Китаєм і В'єтнамом може затягнутись на довше, не зважаючи на політичну інтервенцію багатьох країн, в тому числі ЗСА і Совєтського Союзу, які намагаються, кожний по своєму, впливати на розвиток подій і зльокалізувати конфлікт між цими комуністичними державами. На лінію фронту, як інформують японські джерела, були вислані також ті військові частини, які в принципі мали б охороняти столицю В'єтнаму Ганой перед евентуальним нападом ворога. Західні військові спеціялісти думають, що КНР своєю інвазією, розпочатою в суботу, 17-го лютого ц. р., бажає покарати В'єтнам за його військові акції в Камбоджі і продемонструвати свою мілітарну силу перед Совєтським Союзом. Вони твердять, що китайська регулярна армія мусить зустрітись і виграти бій з такими ж частинами В'єтнаму, щоб морально виграти на цій коштовній під кожним оглядом військовій операції.

Тайляндські джерела інформують, що деякі китайські частини захопили вже 18-милеву смугу в'єтнамської території, досягнули місцевості Као Банґ і приготовляються до масивної атаки на в'єтнамські частини, які в міжчасі наблизились до міста. Японські і французькі аґентства звітують з Ганою, що Центральний Комітет в'єтнамської Комуністичної партії не тільки веде сильну протикитайську пропаґандивну кампанію, але погрожує Китаєві відплатою, а головно збройною інтервенцією Совєтського Союзу, якщо „китайські реваншисти" не заперестануть воєнних дій. Ці ж джерела підтверджують раніші повідомлення, що в'єтнамські реґулярні військові частини день і ніч маршують і їдуть в напрямі фронту, готуючись мабуть до великої офензиви проти китайців. У тому самому часі цивільне населення втікає на південь, щоб оминути страхіття боїв. Місто Лянґ Сон, яке нормально начислює у мирний час біля 146,000 населення, майже повністю евакувалось; в місті залишився тільки партійний й адміністративний апарат та військо. Закордонні кореспонденти, які мають доступ до в'єтнамських джерел стверджують, що в'єтнамці, помимо достави сов'єтської зброї, все ще вживають захоплену у в'єтнамсько-американській війні зброю ЗСА, а особливо тяжку артилерію, міномети, машинові кріси тощо.

Офіційні чинники в Пекіні не прозраджують своїх дальших плянів і в загальному не займають становища до існуючого конфлікту. Пресове аґентство КНР Гсінгуа подає тільки кожного дня п'ятьлінійкове повідомлення про те, що китайська народна армія з успіхом відбиває атаки „в'єтнамських аґресивних частин".

Совєтський Союз продовжує полети над територією боїв і зміцнює свою морську фльоту на Східньо-китайському морю. Однак в загальному, як твердять речники уряду ЗСА, адміністрація президента Картера не вірить у відплатні акції Совєтського Союзу під теперішню пору, хіба якщо конфлікт набирав би загрозливих для СССР форм. Маршалл Д. Шулман, дорадник державного секретаря Сайруса Венса для підсовєтських справ заявив кореспондентам, що уряд ЗСА не має жадних доказів, що Москва приготовляється до війни, крім зарядженого поготівля для деяких родів військ. Він також відмітив, що Вашінґтон не знає як довго китайські війська залишаться у В'єтнамі.

Москва критикує Румунію і Юґославію за невтральне становище до війни

Москва. — Московська „Правда", орган ЦК КПСС, виступила із сильною критикою проти Румунії і Юґославії за їхні невтральні становища до китайсько- в'єтнамського конфлікту і, як це каже „Правда", „невиразної здержливости до китайської інвазії на мирний В'єтнам". У цій же статті „Правди", як і в попередньому числі з 20-го лютого ц. р., закидається урядові З'єднаних Стейтів Америки, що він „дав зелене світло" Тенґ Гсіао-пінґові в часі його недавніх відвідин у Вашінґтоні, що непорозуміння Пекіну з Ганоєм є приватна справа Китайської Народної Республіки. Тенґ, як твердить совєтська газета, виразно і недвозначно натякав в розмові з американськими сенаторами і конґресменами, що Китай наміряється покарати В'єтнам за його військові акції в Камбоджі і, що американські політичні діячі не протестували проти цього.

Не зважаючи на офіційні заперечення Вашінґтону, совєтська пропаґанда, у критичному виступі проти двох комуністичних держав Східньої Европи, знову повертається до „американської причетности" і „відповідальности". Найбільше болить кремлівських верховодів те, що у румунському зверненні до воюючих сторін говориться тільки про замирення, виведення китайських військових частин з в'єтнамської території, але не засуджується „китайських аґресорів", тобто вину за війну розділюється на дві однакові частини. Крім того „Правда" відмічує, що Румунія одинока, з-посеред членів Варшавського Пакту не зайняла солідарного становища до в'єтнамсько-китайського конфлікту.

„Правда" заатакувала також юґославський щоденник „Веснік" за поміщення образливої для Совєтського Союзу інформації, яка має пряме відношення до зудару в Індокитаю. Подібні статті появилися також в інших совєтських газетах. Речники ЗСА вважають, що у зв'язку з війною у В'єтнамі совєтська пропаґанда розпочала нову кампанію на політику ЗСА і її уряд.

У ПОЛЬЩІ ЧИСЛО СВЯЩЕНИКІВ ЗРОСТАЄ

Варшава, Польща. — В 1978 році 569 молодих мужчин вступили у священичий стан — на 131 більше, як у попередньому році, згідно з повідомленням польської єпископської конференції. Із загального числа нових священиків у Польщі, 420 — це світські священики, а 149 належать до різних монаших чинів.

Число семінаристів рівнож зросло з 5,028 в 1977 році до 5,325 в 1978 році. Під цю пору в Польщі є 19,913 священиків.

ПАПА ІВАН ПАВЛО ВИСТУПАЄ В ОБОРОНІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Папа Іван Павло II

Ватикан. — Під час його щотижневої авдієнції для загальної публіки Папа Іван Павло II у середу, 21-го лютого, гостро натаврував всі форми дискримінації та несправедливости в світі, заявляючи, що не тільки Католицька Церква, але всі уряди і ціле людство повинні таврувати будь-які прояви несправедливости, між ними визискування людини людиною, чи людини державними властями, або економічними системами.

„Ми поіменно мусимо таврувати кожну соціяльну несправедливість, кожний випадок дискримінації та кожний випадок насильства над тілом людини, чи над його душею, його сумлінням, його переконаннями", — сказав Вселенський Архиєрей.

Спостерігачі вважають цю заяву Папи його найсильнішим досі виступом в обороні прав людини і що цим виступом він підтримав резолюцію в тій же справі, що її минулого тижня схвалили єпископи країн Латинської Америки на конференції в Пуебля, Мехіко. Папа Іван Павло був на відкритті цієї конференції і брав участь у нарадах продовж перших кількох днів конференції.

Того самого дня італійське пресове агентство Анса повідомило, що Папа Іван Павло, колишній кардинал Кароль Войтила з Кракова, у травні цього року таки поїде до Польщі на відзначення 900-ої річниці смерти св. Станіслава, найбільш шанованого польського святого, який згинув з наказу польського короля Болєслава. Св. Станіслав тепер для поляків є символом не тільки релігійної, але й політичної свободи. З уваги на те, комуністичний уряд Польщі не дуже вдоволений з факту, що Папа плянує прибути до Кракова на святкування, які проходимуть від 13-го до 15-го травня.

Створено „Інститут соціяльних і економічних проблем зарубіжних країн"

(УЦІС). — У Києві створено „науковий" інститут, що має „викривати підривну діяльність закордонних організацій українських буржуазних націоналістів та сіоністських центрів". Так само цей інститут має вивчати „національні проблеми в зарубіжних країнах", становище еміграції та боротьбу „трудящих проти соціяльного та національного гноблення".

Цей інститут створено Президією Академії Наук УССР. Член-кореспондент Академії Наук УССР А. М. Шлепаков призначений тимчасово виконувати обов'язки директора Інституту соціяльних і економічних проблем закордонних країн.

Дивлячись на цілі цього „наукового" інституту, він має далеко ненаукові завдання, які залюбки виконують органи КГБ. Ідеться ж про „викриття" „підривної" діяльности таких світових організацій чи інституцій як ОУН, АБН, Державний Центр УНР, організації Світового Визвольного Фронту, а в дальшій мірі, СКВУ, КУК, УККА тощо.

Отже, йдеться про широко закроєну акцію дискредитації, провокації та підривної діяльности, направленої проти усього українського суспільства у Вільнім Світі та її боротьби за визволення України з-під російської окупації. Уся кагебівська робота відтепер буде прикриватися „науковим" плащиком, а вибраним покриттям для кегебівської роботи осталася окупаційна Академія Наук УССР.

Така профанація науки підкреслює ще сильнішу потребу дальшої підтримки та розвитку національних центрів вільної української науки.

Можемо сподіватися, що за короткий час той „інститут", з відповідним бюджетом, встановлятиме безпосередні стосунки з науковими інституціями Вільного Світу та інститутами, університетами, дослідчими центрами тощо. Останні, не знаючи про каґебівську природу „інституту" та в інтересах „розрядки", співпрацюватимуть з тим „інститутом" і таким чином, самі не розуміючи, що роблять, стануть в деякій мірі пунктами перепачковання каґебівських диверсій та провакацій проти української спільноти у Вільному Світі.

Треба також звернути увагу на те, що однією з цілей цього „інституту" є вивчення „становища еміґрації". Таким чином „вивчення" еміґрації каґебівськими органами почерез амбасади СССР буде тепер поповнене „науковим" збиранням даних для тих же каґебівських цілей.

Цікаво, що теперішній директор цього „інституту" має досить невисокий науковий ступінь, бо допрацювався лише до ступеня члена-кореспондента Академії Наук. В „Українській Радянській Енциклопедії" (1964 р.) його прізвища взагалі не згадано.

У завдання „інституту" також входить вивчення країн Близького Сходу та „викриття підривної діяльности сіоністських центрів". Отже завданням „інституту" є теж диверсія та провокативна діяльність проти жидівського населення Вільного Світу та проти країн Близького Сходу.

Уже від довшого часу існує в Москві „Інститут США і Канади" під керівництвом Арбатова та Іноземцева, який розгорнув широку „діяльність" на Північноамериканськім континенті.

ІРВІНҐТОН ВЛАШТОВУЄ ВЕЧОРНИЦІ НА „ЛІТОПИС УПА"

Ірвінґтон, Н. Дж. — Товариство кол. вояків УПА в Ірвінґтоні інформує, що в суботу, 24-го лютого ц. р. заходами Комітету комбатантських організацій стейту Ню Джерзі, в склад якого входять представники І Дивізії УНА, ОбВУА і Т-ва кол. вояків УПА, відбудуться великі вояцькі вечорниці.

Комітет комбатантських організацій призначив прихід із цих вечорниць на „Літопис УПА". Він надіється, що громадянство розуміє вагу і потребу цього великого видання і виявить свою підтримку участю у вечорницях. Запрошення можна набути при замовленні століків у „Дніпрі".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Косик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

На останньому місці

Згідно зі звітом, що його Леонідові Брежнєву недавно передали совєтські чиновники, які відповідають за виготовлення плянів для різних секторів економіки Совєтського Союзу, в цьому році має бути збільшене виробництво різних продуктів широкого вжитку, включно з харчовими продуктами. Цей звіт виготовлено недовго після того, як Брежнєв гостро скритикував ряд совєтських ,,апаратчиків'' за недомагання в різних ділянках економіки СССР.

Звіт про підвищення виробництва продуктів широкого вжитку навряд чи викличе велику радість серед населення Совєтського Союзу, бо подібні обіцянки і пляни воно вже чуло не один раз, переважно тоді, коли Кремль оголошував завдання різних ,,п'ятирічок'' і ,,семирічок'', а відтак показувалося, що... ,,пляни не виконано''.

Отже, можна з певністю твердити, що і цьогорічні обіцянки про збільшення продуктів широкого вжитку знову залишаться тільки обіцянками, бо в Совєтському Союзі тяжка індустрія та розбудова мілітарної сили завжди мали і далі мають першенство, а забезпечення совєтських громадян найконечнішими потребами — відсунене на останнє місце.

Варто підкреслити, що хоча совєтські власті обіцяють більшу кількість продуктів широкого вжитку, то в той самий час зазначують, що видатки на військові потреби будуть приблизно такі самі, як і минулого року.

Згідно з ,,офіційною'' совєтською статистикою, минулорічний оборонний бюджет становив 26 більйонів долярів. Однак, як доказує звіт Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей), впродовж 1978-го року Совєтський Союз на військові цілі видав не 26 більйонів, а 146 більйонів долярів. Такі розбіжності між ,,офіційною'' совєтською статистикою та дійсними видатками Москви на мілітарні цілі легко пояснити: Кремль завжди оприлюднює тільки ту частину оборонного бюджету, яка головним чином стосується видатків на саме військо, а інші розходи на мілітарні цілі, наприклад, на досліди та розбудову різних родів зброї, зокрема нуклеарної, ,,приховує'' в інших частинах загального оборонного бюджету.

Отже, в минулому році Совєтський Союз на військові цілі видав 45 відсотків більше ніж Америка: СССР видав 146 більйонів, а ЗСА видали 102 більйони долярів.

Фактично немає причини виявляти великого здивування з приводу таких великих видатків Кремлю на військові цілі, бо від самого початку існування Совєтського Союзу, аж по сьогодні, економіка цієї комуно-московської імперії — це військова економіка, спрямована на підготову до здійснення плянів марксизму-ленінізму та історичного російського імперіялізму, тобто до встановлення світової гегемонії. У Совєтському Союзі виробництво військового устаткування завжди мало першенство над виробництвом продуктів широкого вжитку і тому мілітарний сектор совєтської економіки може сьогодні похвалитися значними успіхами, а цивільний сектор завжди виявляв і далі виявляє великі недомагання.

Отже, і в цьому році можна передбачувати, що Кремль присвятить велику увагу тяжкій індустрії та розбудові мілітарної сили Совєтського Союзу, а обіцянки про збільшення продуктів широкого вжитку залишаться тільки пустими фразами, як це було і в минулому. Так дбають про добробут своїх громадян самодержці Совєтського Союзу.

Роман Рахманний

МИРОЛЮБНІСТЬ ЯК САМООБОРОННА ЗБРОЯ

Українці в загальному — добрі вояки. Це відоме з української військової традиції, це доказали своїми подвигами вояки Української Повстанської Армії, що майже десять років власними силами й засобами протистояли об'єднаним поліційно-військовим силам Москви, Варшави і Праги. І в чужих арміях українці вславилися як сміливі, підприємливі та зрілі вояки на нижчому, середньому і високому рівнях командування.

Але чорною ниткою в українській літературі снується українське нарікання на військову службу, на трагізм української людини, втягненої у війну. Тарас Шевченко, Осип Ю. Федькович, Марко Вовчок та інші переконливо відтворили у своїх писаннях нелюдяність військової служби і безглуздя воїн їхньої епохи. Водночас вони бачили у запорізькому козацтві ідеал українського вояка.

Очевидно, про те ішлося, що це були армії та війни чужих держав: австрійської та російської. Українець з Галичини і Лемківщини, з Буковини й Закарпаття мусів кривавитися за сповидні інтереси австро-угорської монархії на бойовищах Італії, Шлеська і на Балканах. Українець із Наддніпрянщини мусів воювати за російського царя і російську імперію на Балканах, у Польщі, в Прусії, Франції, Північній Італії, на Далекому Сході.

Інстинкт самозбереження

Звідтіль цей психологічний комплекс наших авторів і сповидний пацифізм українців, про який якось дізнався навіть Гітлер. Коли йому довели до відома факт створення окремої дивізії з галицьких українців, Гітлер попав у страшну лють і дорікав Гімлерові, мовляв, ,,як можна було дати зброю тим найгіршим пацифістам''.

Ця українська миролюбність була і є проявом інстинкту самозбереження, бо українців завжди використовують, як поповнення втрат, що їх має з цих чи інших причин панівна національність у даній великодержаві. Хахол у царській Росії, поряд з донськими козаками і кубанцями, був саме тим бойовим вершником, на якому їхала до своїх перемог петербурзька панівна верхівка.

У Другій світовій війні Червона армія нараховувала понад чотири мільйони вояків українського роду. Якщо врахувати, що велика частина середнього і вищого командного складу совєтських збройних сил складалася саме з українців, то можна зрозуміти, чому сьогодні Москва так наполегливо заходиться довкола українців і хоче приручити цих ,,пацифістів'' до своєї військової машини.

А це вже не машина з Першої чи навіть Другої світової війни. Військова теорія і військова практика сьогодні вимагає значно вищих кваліфікацій від пересічного вояка і командного складу, ніж це було тридцять років тому. І саме українці, з їхньою з природи високою талановитістю, найбільшою мірою з усіх національностей Совєтського Союзу надаються для поповнення кадрів сьогоднішніх збройних сил СССР.

Внаслідок ненадійности азійських і неслов'янських кадрів у тих збройних силах витворюються прогалини, що збільшуються з кожним новим роком і в міру національного самоусвідомлення казахів, туркменів, азербайджанців, татар і інших меншостей. Виникнення могутнього Китаю на обрії совєтського кордону в Азії зміцнює психологічно ті національності та робить їх ще небезпечнішим чинником у всіх калькуляціях московського генерального військового штабу.

Голос на тривогу

Спроба прискореними темпами русифікувати українців і білорусів, промиваючи їхні мозки вже від дитячого садка, повинна затривожити всіх людей українського роду: в Україні, поза її межами в СССР та у державах українського поселення. Вже в перших сутичках з частинами армії Китаю над річкою Уссурі більшість убитих із ,,совєтського'' боку становили українці. Бо українців Москва перекидає обороняти її азійські посілості, а крім того, щоб відірвати їх від рідного материка.

Страшна це ситуація, але не безнадійна.

Якщо азійські та неслов'янські европейці в СССР можуть застосувати пасивний опір ,,плянові до двору'', який має на меті використати їх на гарматне м'ясо для московських полководців у Третій світовій війні, то й українці можуть стати на свою традиційну ,,пацифістську'' плятформу. Чому б ні?..

Адже, як писав Шевченко, мабуть, нема нічого гіршого, як військова служба в російській армії... Навіть найновіші свідки (наприклад, генерал-майор П. Григоренко) звітують, що нелюдська дисципліна в совєтській армії знищує всякі сліди людяности у воякові, перетворює його у тварину без людської гідности... А

(Закінчення на стор. 4)

Степан Женецький

ЖУРНАЛ ,,КОНТИНЕНТ'' І НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ В СССР

[2]

,,В 1932-33 роках ціла Україна була вкрита масовими могилами знищених голодом українців. А чи було таке в Росії? Ні, не було. А цілі райони поголовно депортувались в Росії, як в Естонії? Ні, не депортовано. А де ділися інгерманландці з-під Ленінграду? А де корейці з Далекого Сходу? А чи росіяни в якійнебудь області СССР теж загинули цілковито? А хоч би в одному районі росіяни зникли? А хоча би в одному місті? Ні, такого не було. А після здавлення повстання в Кронштадті і Тамбовщині — чи було перебите населення Кронштадту і Тамбовської області? Ні, такого не було. А чи найдете область в Україні, в котрій в 1933 році не було б винищене населення цілих сіл? Ні, не найдете''.

Неприємно, — питає Гурвіч редакторів журналу ,,Континента''? Що ж робити? Правда, не російський народ, що також приведений до стану невільників, винуваний в тому, а тільки ті, хто давав і виконував подібні прикази, несуть за них відповідальність.

,,Континент'' нічого не пише не тільки про ґеноцид при совєтській владі, але і про винищування неросійських народів за царів: про спустошення України після ,,добровільного'' приєднання до Росії, про розправу Петра Першого з лотишами, про вбивства татар і середньоазійців. Неприємно про це згадувати. Краще забути. Інакше що ж залишиться з месіянства Росії? Але ті народи пам'ятають. І китайці пам'ятають поголовне убивство китайців у місті Благовіщенську в 1900 році''.

,,Ганьба за те не російському народові, а тим російським інтелігентам, промовляючим в його імені, котрі замовчують і викривляють факти масових убивст на приказ царських і совєтських правителів Росії майже на всіх окупованих Росією територіях''.

Про плебісцит

Дуже влучно насвітлив Й. Гурвіч питання відносно плебісциту в Україні, чи український народ хоче мати свою окрему незалежну державу, а чи далі хоче залишитися під московським пануванням?

У 12-му числі ,,Континенту'', продовжує Гурвіч, була надрукована ,,Заява в українській справі''. Автори тієї заяви закликають росіян збільшувати співпрацю з борцями за незалежність України. Очевидно, само собою розуміється, автори тієї заяви розраховують на те, що і борці за незалежність України, піддержать боротьбу росіян за свої права.

Але що готов дати ,,Континент'' українцям після досягнення спільної мети, в ім'я котрої мільйони українців повинні прикласти великі зусилля, іти на жертви, а багато хто — віддати життя? Признати їм незалежність? Ні.

В тому ж числі ,,Континенту'' надрукована стаття п. Богатирчука про можливість федерації України з Росією. Алеж ця федерація вже існує 300 років і є подібною до їздця і коня.

Пан Багатирчук в різних часописах закликає українців до об'єднання українців з москалями. Це непогано. Але з якими росіянами? З тими, які гнобили українців за царя, чи з тими, які, нарешті, погодилися вислухати українців і ,,зволили'' ласкаво перевести плебісцит, але яке вони після того зроблять рішення — невідомо?

Хіба ж не ясно, пише автор, що українці можуть об'єднатися тільки з тими росіянами, котрі визнають Україну такою незалежною державою, як і Росію?

Невже ж редактор ,,Континенту'' поважно думає, що українцям є сенс нести жертви в боротьбі тільки за честь бути вислуханими панами Максімовими, Некрасовими і Буковськими, що вони хотять жити у своїй незалежній державі?

Автор доказує ,,Континентові'', що він, поміщаючи статті, несприятливі для майже всіх без винятку неросійських народів, одночасно відмовляється друкувати статті росіян, які висловлюються беззастережно за незалежність неросійських народів. Тим ,,Континент'' нічим не відрізняється від інших російських єдинонеділімських часописів як ,,Новоє русскоє слово'' (Ню Йорк), ,,Русская жізнь'' (Сан Франсіско), ,,Наша страна'' (Аргентина) і інших російсько-еміграційних видань.

Немає неросійських народів, що бажали б жити з москалями

Тільки в 15 числі ,,Континенту'' була надрукована невеличка статейка п-і Соболевої, де говорилося за признання неросійським народам повної незалежности. Але та стаття губиться серед інших статтей по національному питанні, які затушковують простий і ясний факт, що немає неросійських народів, які бажають оставатися в складі Росії. Де ви бачили, питає насмішкувато автор, неросіян, бажаючих залишитися у складі Росії? Базікання про існування мільйонів таких неросіян — це дурниці.

Хто не вірить, нехай переведе опитування таких неросіян в лотишській церкві чи клюбі. Не подобається вислід — нехай опитує другу сотню. Напевно, не найдеться такої сотні лотишів, з яких бодай п'ятьох заявилося б за федерацію з Росією.

Тисячі українців в Америці, Канаді, Австралії і Західній Европі виходять на демонстрації, домагаючись незалежности України. Тисячі українців в СССР сиділи і сидять в концтаборах, жертвуючи собою в ім'я незалежної України. А де є українці, бажаючі, щоб Україна входила у склад Московії? Скільки їх? Десять чи двадцять чоловік? Неправда? — питає автор редакторів ,,Континенту''. Докажіть. В Ню Йорку на одній демонстрації за незалежність України вийшло 25.000 українців. А ви виведіть на демонстрацію за включення України в склад Росії 250 українців, тобто одного супроти ста? Не удасться, не найдете стільки. А 25 найдете? Треба сумніватися. Тоді перестаньте молоти дурниці про мільйони українців, нібито бажаючих залишитися у складі Росії, дурниці, якими обдурювали і обдурюють росіян царські і совєтські правителі.

Пощо переводити плебісцит?

Автор ставить дуже розумне питання тим росіянам, а значить і редакторам ,,Континенту'', які хотять переводити плебісцит серед неросійських народів.

Ті, пише він, які хочуть переводити плебісцит в совєтських республіках, нехай наперед вияснять, з яких причин треба переводити плебісцит, наприклад, в Литві, де населення мало б відповідати на питання, чи хоче воно, щоб Литва була незалежною, або щоб входила у склад Росії, але не треба переводити подібного голосування у Франції, щоби вияснити, чи французи хочуть, щоб Франція була самостійною державою, або щоб Франція входила у склад Німеччини? Чому б не перевести такого глупого референдуму в Росії? Нехай росіяни висловляться, чи хочуть вони, щоб Росія була незалежною, чи щоб стала стейтом Америки, або приєдналась до Китаю?

Правда, глупота останнього пропонування усім очевидна. Натомість пропозиція плебісциту в Литві навіть частина ліберальних росіян, на жаль, не прийме як глупоту. Чому? А тільки тому, що отуманення насильно вбивали в голови москалям царські і совєтські правителі

(Закінчення на стор. 3)

З НАШИХ БУДНІВ

ВИШИВАНИЙ ГУБЕРНАТОР

Велике піднесення серед наших канадський земляків зробила вістка, що на цьогорічній Українській ,,Маланці'' у Вінніпеґу генеральний губернатор Канади, Едвард Шраєр, появився у вишиваній сорочці, а його дружина, пані Ліліян, у вишиваній блюзочці. В новітній історії України це, мабуть, вдруге стався такий випадок, що такий високий достойник із-за кордону обшановує в той спосіб нашу національну ношу. А початок зробив либонь архикнязь Вільгельм Габсбурґ, що був деякий час командантом леґіону УСС і носив вишивану сорочку, за що його охристили ,,Василем Вишиваним'' (не мішати з колишнім союзовим активістом, д-ром Василем Вишиваним, що не походить із Габсбурґів, лише з Бібрецького повіту).

Сяк, чи так, поява найвищого державного мужа Канади у вишиваній сорочці, в той час, коли вдома відвічний лютий ворог стягає такі сорочки з наших поневолених братів, — має свою мову і вимову. Довідуємось, що й канадський сенатор українського роду, достойний Павло Юзик, він же головний директор УНС для Канади, видобув з куферка свою вишиванку, в якій виступав колись в УНО на різних концертах і театральних виставах, і повісив її зверху в шафі, щоб мати під рукою, коли поїде на сесію Об'єднаних Націй. Цим, кажуть, дуже зраділа маленька трилітня його внучечка, Таня, яке щебече по-українськи, як ластівочка! Вона сплеснула в рученятка і скрикнула:

— А мій дідо буде козак!

На мою скромну гадку, першими, хто повинен взяти собі добрий приклад з пана губернатора, мусіли б бути члени Головного Комітету Підгаєчан в Детройті, з його головою, інж. В. Колодчином, на чолі. Це не є жадною таємницею, що батьки губернатора Шраєра походять з Підгаєцького повіту, точніше — з німецької колонії Бекерсдорф, звідки й еміґрували до Канади. Саме тому пан губернатор володіє українською мовою майже так само, як англійською та французькою.

Треба підкреслити, що в останньому часі наші акції, хоч і поволі, але впевнено посуваються вгору. Бо прошу: Папа Римський говорить українською мовою, генеральний губернатор Канади — говорить, — а якби так ще наша дорога молодь на еміґрації почала частіше її вживати, тоді ми могли б сміливо і з великими надіями глядіти в світле майбутнє!

Ікер

О. Питляр

ОДНА ГІМНАЗІЯ — ДВІ ШКОЛИ — ТРИ КЛЯСИ

[У сторіччя Львівської Академічної Гімназії]

Коли ми нині з гордістю говоримо про ювілей нашої Академічної Гімназії, то ми, без сумніву, маємо для цього право. Академічна Гімназія, як назва, як традиція, це одна з найстарших шкіл не лиш України, а й усієї Европи. Адже вона — пряма наслідниця єзуїтської Академії з 1591 року й Цісарсько-Королівської Академічної Гімназії з 1774 року — насправді старша на сорок літ від славної Києво-Могилянської Академії і могла б так же само добре святкувати тепер власний 200-річний, чи навіть, за дванадцять літ, 400-річний ювілей. (Цього року минуло сто літ від першої української ,,матури'' АГ, а раніше в ній навчали латинською мовою).

Але яка була ця гімназія в живому, справжньому виді, за нашого часу й за нашої пам'яті?

Тут ми мусимо зазначити факт, що це не була одна, а фактично дві школи, з різним виглядом, різними вчителями й директорами та навіть із неоднаковим соціяльним складом учнів.

На вигляд — ,,Головна'' гімназія була багато краща. Положена на межі між ,,Галицьким'' кварталом і ,,Новим Світом'', на одній із кращих львівських вулиць (Льва Сапіги, нині — вул. Миру), при гарному широкому бульварі, обсадженому плятанами й липами, сам будинок її був на той час модерний, із світлими шкільними кімнатами, великою гімнастичною залею й кабінетами лябораторій. Бож збудувала його покійна Австрія як свого роду жест у бік українських підданців в останніх роках її панування у Львові. А зараз же поруч — через невелику привітну вулицю Захарясевича (що вела до площі Юра) - пишалася, мов старша сестра гімназії, будівля Політехніки, оточена клюмбами й деревами.

А ,,Філія'' — зовсім інакша. Будинок Народного Дому — старий-престарий — також дарунок від цісаря, але ще з 1850 року, товсті, похмурі мури, коридори, мов у манастирі, на гімнастику треба було ходити аж у залю ,,Сокола-Батька'' на Руську вулицю. Навколо — ,,Середмістя'', старий, історично цікавий, але досить понурий квартал вулиці Рутовського (нині — Театральна), Вірменська — ані тобі одної деревинки, сумно якось...

А проте, ніде правди діти й не во гнів кажучи моїм ближчим колегам із ,,Головної'' гімназії, ,,Філія'' була таки краща й успішніша її людським, учнівським складом. Її ,,Сьомий'' пластовий курінь був міцніший і дисциплінованіший від нашого ,,Першого'', її провідник Юнацької групи Микола Лебідь був куди видатніший у революції, ніж його рівнозначник у ,,Головній'' (автор цих рядків), її гімназійний поет — Кравців, перевищив наших Косача і Янова і навіть тепер тут, у ЗСА, ювілейні святкування наші очолюють здебільша ,,філіястри'' — о. митрат Харина, Роман Кухар, ,,Ванька'' Костюк.

Чому воно так?

Я думаю, що причина тут була перед усім та, що ,,Філія'' була більш однородна, з'єднана, більше львівська. Вона була положена в самому серці українського львівського ,,гетто'', де жили, разом росли, разом навчалися в школі Шашкевича діти інтелігентів, міщан, робітників, мешканці старих і новіших ,,руських'' твердинь, Ставропігії, ,,Дністра'', кам'яниць НТШ при вулиці Чарнецького — і діти традиційних львівських дверників із сутерен. Туди тяготіло також найбільш українське й боєве передмістя — Личаків, із його вихованцями школи Князя Льва, знов же — з усіх соціяльних прошарків.

А в нас, у ,,Головній'', було зовсім інакше. В нас було менше справжніх, уроджених львов'ян, а більше виходців із ,,провінції'', з села. І зустрічалися в нас дуже неоднакові елементи, зразу з деяким взаємним недовір'ям, щоб лиш на протязі восьмирічного навчання поволі перетопитися в один український інтелеґентський прошарок.

Так ось серед нас, учнів, можна було завважити три виразні соціо-економічні кляси. Я називатиму їх для упрощення такими назвами, які вживалися лиш неофіційно, а то й зрідка, але які досить добре визначували соціяльний характер груп.

Це були насамперед — ,,львівські батяри''. Цю назву вони, єдині з усіх кляс, самі носили з гордістю. Вони були здебільша дітьми львівського українського пролетаріяту з таких робітничих передмість, як Городецьке, Левандівка, Богданівка, Сигнівка. Грошей у них багато не було, але в гімназії вчитися їм було відносно легко, як львов'янам, та ще й із ,,сьвядєцтвом убузства'' й звільненням від оплати за школу. Вони були страшенно певні себе, швидкі до лайки й до бійки, добрі в спорті, хоч у науці особливо не визначалися. Між собою говорили майже виключно по-польськи львівською говіркою, хоч не були вони аж ніяк поганими українськими патріотами. Дві інші учнівські групи нишком подивляли отих ,,батярів'' і навіть намагалися їх наслідувати — але без особливого успіху.

Друга кляса — це були ,,паничі'', діти наших ,,львівських аристократів'' із гарних вулиць ,,Галицького'' й ,,Нового Світу'', або сини провінційних інтелігентів і поповичі. Всі вони були більш-менш задовільно матеріяльно забезпечені, говорили виключно українською мовою, вчилися добре, бо в них була інтелігентська традиція. Тільки ж ця група не була зовсім однородною, деякі львівські члени її приставали до ,,батярів'', деякі провінціяли тяготіли до ,,селюхів''.

І так ми переходимо до останньої, найчисленнішої кляси — ,,селюхів''. Це були здебільша діти заможніших селян із далеких повітів, або й сільських бідняків із підміських сіл. Всі вони зразу поводилися несміливо. З вигляду були якісь незграбні й розгублені в напівселянських костюмах, і виявляли типово селянську пасивність і впертість. Говорили по-українськи, деякі з діялектичною домішкою, вчилися добре, хоч декому з них бракувало доброї підготови з народної школи. Багато з них — з біди чи неохоти вчитися — на протязі гімназійних восьми кляс відпадало. Ті, що залишилися, пізніше досить легко асимілювалися до довкілля й від села в них не залишалося нічого, з винятком деякої особливої серйозности, а в декого — несміливости.

Коли б я мав подати характеристичні приклади цих трьох учнівських кляс із моїх власних колишніх товаришів, то я згадав би, як особливо драстичний тип ,,батяра'' Богдана Ж., який у п'ятій клясі вбив поляка на вулиці ножем — за дівчину — а потім був досить успішним ,,менаджером'' українського боксу. А приклад ,,панича'' — Юрко П., з аристократичними й ,,англійськими'' манерами. Я недавно бачив його на нашому з'їзді в Кергонксоні — і він далі залишився таким аристократом і ,,англійцем'' у поведінці. А з ,,селюхів'' — я назвав би моєго найкращого приятеля Гриця Б. Він зразу був такий тихий і несміливий, а згодом, у вищих клясах став провідним пластовим діячем і успішним кавалером.

... Три кляси — три неоднакові, між собою чужі елементи. Цю різнорідність завважили й намагалися використати для себе наші гімназійні комуністи (а їх було трохи в ,,Головній'', особливо в Гуманістичному відділі). Бож комуністи — майстри в користуванні з клясових різниць і ворожнеч. Вони звернули особливу увагу на наших ,,батярів'' і ,,селюхів'', алеж, на диво, їм не повелося ніяк, ані з одними, ні з другими. Бо наші ,,батяри'' були запеклими українськими патріотами, ідеальним матеріялом для юнацьких боївок, а ,,селюхи'' — були найконсервативнішим елементом серед учнівства. І одні й другі згодом приєдналися до нового українського націоналістичного руху.

СОЮЗОВЦІ! РОЗПОЧИНАЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

ЖУРНАЛ „КОНТИНЕНТ"...

(Закінчення зі стор. 2)

Росії. Бо як не можна зрозуміти, що литовцям, українцям або грузинам незалежність їхніх країн так сам дорога, як і москалям незалежність Росії?

Аджеж також за совєтською конституцією кожна союзна республіка має право відділитися від Совєтського Союзу. І один раз на чотири роки в них проводяться вибори. Так московсько-совєтські правителі можуть сказати, що вони перепроваджують раз на чотири роки опитування неросійських народів. Тільки ще жадного разу, за цілий час існування СССР, ні один совєтський депутат з неросійських народів, навіть під час ґеноциду проти його народу, не висловився за відділення своєї союзної республіки. Чому? Невже ж навіть під час вимирання українського народу від голоду українці не хотіли відділитися від Росії, чим були вирятували від загибелі стільки мільйонів? Чи може тому, що вибори, перепроваджувані адміністрацією окупаційної держави, не можна брати поважно?

Автор застановляється над тим, хто мав би перепроваджувати той плебісцит, що його видвигають москалі? Чи не адміністрація колоніяльної держави, при допомозі військ метрополії, значить московських військ?

Сторонники плебісциту вперто відхиляються від прямої відповіді на це питання. Автор виразно підкреслює, що, говорячи про сторонників, тобто прихильників плебісциту, він має на думці тільки росіян, бо серед неросіян немає таких прихильників. Стремління неросійських народів до незалежности являється аксіомою (найвищим бажанням) і ніякого підтвердження тієї аксіоми плебісцитом їм непотрібно.

Автор ставить ще й таке дуже розумне питання москалям:

Хто дав право Росії захоплювати чужі країни і провадити там плебісцити? Чому Росія має користуватися у світі правом виключности, піддержуваної тільки силою кулака?

Москва одержала можливість господарювати на територіях інших народів тільки тому, що для загарблення чужих земель московські царі і совєтські диктатори мали більше вояків і гармат, як поневолені народи для своєї оборони. Але загарблення чужих земель і поневолення інших народів за допомогою грубої сили ніяк не можуть бути признані законними з точки погляду сучасного міжнародного права.

Також з того ж правного боку не мають юридичної сили договори „правителів" союзних республік про створення Совєтського Союзу і приступлення їх до Совєтського Союзу. А це тому, що під час підготови і підписання тих договорів території совєтських республік були окуповані російськими військами і „правительства" союзних республік не висловлювали волі своїх народів, а були змушені до того московськими окупантами.

З погляду міжнародного права Естонія, Литва, Україна і всі інші совєтські республіки являються точно такими ж незалежними державами як і Росія, і жадна з тих держав не має юридичного права переводити плебісцит в Україні або Грузії, як Грузія або Україна не мають права переводити плебісциту в Росії.

Якщо котранебудь з тих держав забажає вступити в федерацію одна з одною, то це можуть зробити тільки законні представники даних держав, вибрані їхніми народами, після виведення окупаційних військ.

Всякі вибори, референдуми, законодатні акти і т. п. в окупованих країнах, що сталися перед виведенням окупаційних військ, з погляду міжнародного права, не мають законної сили.

Тому всі захоплені Росією країни, всі поневолювані нею народи, вимагають від Росії тільки одного: „Забирайтеся геть з наших земель. А що станеться у нас після вашого виходу — не ваше діло".

Забирайтесь геть з наших земель! Це одинока вимога неросійських народів до Росії.

Чесні росіяни повинні підтримати, як пише автор, цю справедливу вимогу неросійських народів, повинні зрозуміти, що окупація царською і совєтською Росією неросійських земель принесла цим народам ріки крови і море сліз.

Чесні росіяни повинні зрозуміти, що якщо Росія була б окупована іншою державою, то, незалежно від політичного ладу цієї держави, всі росіяни вимагали б тільки одного від окупанта: ЗАБИРАЙТЕСЯ ГЕТЬ!

Дуже цікаво, чи на ті терпкі, але які ж правдиві питання, що їх поставив „Континентові" Иосиф Гурвіч, редакція того журналу дасть відповідь, а як так, то яку?

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
БАТЬКА, БРАТА І ДЗЯДЗЯ

бл. п.

о. ВОЛОДИМИРА ТЕРЕЩУКА

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в дні 28-го лютого 1979 р., о год. 8 рано

в таких церквах:

свв. Петра і Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж.;
Успенія Преч. Діви Марії в Бейоні, Н. Дж.;
в церкві Христа Царя в Бостоні, Масс.;
св. Володимира в Елизабет, Н. Дж.;
Поллак Госпітал (Чапел) в Джерзі Ситі;
св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.;
св. Михаїла в Линдора, Па.;
Рождества Пресв. Богородиці в Голивуді, Каліф.;
в Люрді, Франція;
в церкві в Коговз, Н. Й.;
Успення Преч. Діви Марії в Лятробі, Па.

Горем прибиті:

донька — ЛІДА ЛИСАК з мужем БОГДАНОМ і з дітьми ІГОРЕМ і МИХАСЕМ
донька — ІРЕНА ЯВОРСЬКА з мужем СЛАВКОМ та дітьми МАРУСЕЮ і ЮРКОМ
сестра — ДАРІЯ ЯРЕМКО з мужем АНТОНОМ
сестра — НАТАЛІЯ в Україні
сестра — ГАЛИНА СИТНИК з сином ЯРОСЛАВОМ

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА
СЕКЦІЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
і
УКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНИЙ ІНСТИТУТ

ділиться сумною вісткою з Членством НТШ, що 15-го лютого 1979 року відійшов у Вічність, на 90-му році життя

сл. п. Генерального Штабу
Генерал Полковник

ПАВЛО ШАНДРУК

дійсний член НТШ, заст. директора Секції Історії України, голова Контрольної Комісії У. Військово-Історичного Інституту, Командир 1-ої Української Національної Армії та 3-ої Залізної Дивізії УНР.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Дружині Покійного та Рідні, складаємо глибоке співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 21-го лютого 1979 року, упокоїлась в Бозі, по довгій недузі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами
моя Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

СТЕФАНІЯ СТЕТКЕВИЧ
з дому БАРАНОВСЬКА

ПАНАХИДА в п'ятницю, 23-го лютого 1979 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Колодія в Клівленді, Огайо.

ПОХОРОН в суботу, 24-го лютого 1979 р., о год. 10-ій ранку в церкві св. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.

В глибокому смутку:

дочка — АДА ГЛОГОВСЬКА
внуки:
РОМАН з дружиною БЕВЕРЛІ
ІГОР
сестра — ОЛЬГА КЛИМКО
Ближча і дальша Родина в Америці

Повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ІГОРЯ КЕФОРА

буде відслужена

СЛУЖБА БОЖА

в п'ятницю 2-го березня 1979 року, о год. 6:30 рано
в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

Родина

Об'єднання кол. Вояків
2-ої Дивізії Української Національної Армії

ділиться сумною вісткою з кол. Вояками 2-ої Дивізії УНА, Українськими Комбатантами та Українським Громадянством, що 15-го лютого 1979 р., відійшов у Вічність

сл. п. Ген.-Штабу Генерал-Полковник

ПАВЛО ШАНДРУК

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 19-го лютого 1979 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вельмишановній Дружині і Родині покійного Генерала, складаємо наші глибокі співчуття.

Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА
і
Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій міста Ню Йорку — Відділ УККА

влаштовують

в неділю, 18-го березня 1979 року, о год. 4-ій по пол.

в залі Washington Irving High School
17th Street and Irving Place, NEW YORK CITY

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ КОНЦЕРТ

В ПРОГРАМІ:

Відкриття .... д-р ЯРОСЛАВ ПАДОХ
Святочна Промова .... проф. д-р ЄВГЕН ФЕДОРЕНКО
Сольоспів .... ЗІРКА ДЕРЛИЦЯ, сопрано
Акомпаніямент ДЖАН ВЕН БАСКИРК
Рецитація .... ОЛЯ ШКАФАРОВСЬКА-РУДИК
Хор „ДУМКА" .... диригент СЕМЕН КОМІРНИЙ
При фортепіяні ЄВГЕНІЯ ПАЛІЙ
Танцювальний Ансамбль „ВЕРХОВИНЦІ" при Осередку СУМ-А в Ню Йорку — мистецький керівник ОЛЕГ ҐЕНЗА, солістка ОЛЯ ГІРНЯК.

До участи в Концерті запрошуємо всю Українську Громаду Великого Ню Йорку.

Перепродаж квитків вступу: „АРКА", „ЕКО" і при касі.
Вступ для молоді до 15 років — вільний.

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА і БАТЬКА

бл. п.

МИРОСЛАВА ДЕМЧУКА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
в суботу, 24-го лютого 1979 року, о год. 8:30 ранку.

Просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина — ЮЛІЯ
Дочка — МАРУСЯ

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Незабутнього
славної пам'яті

Д-ра ВОЛОДИМИРА НЕСТЕРЧУКА

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА

в неділю, 4-го березня 1979 року, о годині 11:30 рано
в церкві Чесного Хреста при 30-ій вул., 31-ій Аве. в Асторії, Н. Й.
(Брати підземку „РР аптавн" і висідати на Бродвею)

По Службі Божій Родина Покійного запрошує всіх на ГОСТИНУ в Домі СУМ-А, ч. 34-14, 31-ша Аве., між 34-35 вулицями.

Про молитви в цей сумний день просить Друзів і Знайомих

дружина — МАРІЯ
і сини — ІГОР і ЮРІЙ з родинами

Золочівщина кличе!

Історія народу — це насамперед безперервність зовнішніх і внутрішніх актів громадян, що націлюються на досягнення ідеалів і аспірацій, визначених своєрідною національною ідеологією. Остання — наче котел кипучої енергії (психодинаміка народу) поштовхує людину до творчих актів самоздійснювання. Історія записує ці акти, аналізує їхнє ідейне підложжя та синтезує їх у систему предмету, що його називаємо історією.

Українська спільнота в діяспорі видає документальні регіональні збірники, що становлять і становитимуть першоважливість і першоджерельність автентичної історії України новіших і найновіших часів. Вони являються і будуть являтися безцінним джерелом теперішніх і майбутніх істориків України.

Регіональний комітет збірника Золочівщини має до диспозиції солідно опрацьовані матеріяли з різних ділянок. Боротьба за українську державу, змагання за власні школи, Просвіту, церкви, культурну самодіяльність тощо — це основна тематика; що складатиме зміст збірника. Очевидно, маємо ще значні прогалини щодо культурної діяльности поодиноких сіл і містечок, тому просимо громадян даних місцевостей опрацювати відповідні статті та разом із світлинами (якщо такі маєте) драматичних гуртків, хорів, шкіл, читалень переслати якнайскорше на нижчеподану адресу.

Видання збірника коштуватиме біля 15,000 долярів. Цим зверненням просимо патріотичних громадян Золочівщини зложити свої пожертви на видання альманаху. Якщо комітет одержить потрібну суму грошей до кінця липня 1979 року, збірник буде готовий вже при кінці 1979 року. Просимо водночас зголошувати замовлення на збірник та інформувати про появу такого своїх знайомих земляків, щоб комітет мав змогу заздалегідь оцінити, скільки треба видати примірників. Ціна одного альманаху виноситиме 25.00 долярів. Прізвища жертводавців будуть поміщені на сторінках книги.

Ми вже маємо кількасот замовлень на альманах, що їх придбав у минулому Тимчасовий Організаційний Комітет, одначе, можливо, низка людей змінили місце замешкання або з інших причин адреси стали неактуальними. Тому просимо поновити своє замовлення, зложити пожертву і передплату на збірник. Якщо комітет не одержить у визначеному часі відповідної фінансової підбудови, ми зобов'язуємося звернути зголошеним передплатникам їхню пожертву і передплату повністю.

У цій преважливій справі — задокументування перед історією наших свідчень, переживань, довершених актів і згадок про Тих Земляків, що пожертвували і жертвують своє життя за Україну на полю бою або були жорстоко замучені в большевицьких тюрмах і концтаборах — пригадаймо собі слова філософа Меймуна:

„Якщо не я, то хто?
Якщо не тепер, то коли?
І якщо я живу лише для себе,
То пощо я живу".

Кореспонденцію, замовлення і пожертви просимо скерувати на таку адресу:

Zolochiv Almanac Committee
77 Leggett Ave.
Weston, Ont. M9P 1X5
Canada

За Організаційний Комітет: проф. Осип Залеський, проф. Роман Завадович.

За Редакційний Комітет: д-р Володимир Болюбаш — голова, Наталія Винницька — касир, Ірина Вжесневська, ред. Богдан Гошовський, Володимир Луцак, о. Юліян Микитин — члени.

Пожертви на Збірник Золочівщини зложили: д-р О. Ільків (Чікаґо) 1,000.00, д-р В. Болюбаш 500.00, менші пожертви в сумі 682.00.

МИРОЛЮБНІСТЬ...

(Закінчення зі стор. 2)

якщо так, то навіщо продавати душу на службу нелюдам — без ціни, без плати і без гідности.

Оскільки азійські та неслов'янські европейські меншости у Совєтському Союзі можуть серйозно підкопати військовий потенціял московських збройних сил, то якою мірою успішніше можуть це робити українці? Вони численніші за них і завдяки своїм умінням (мовним та іншим) мають доступ до всіх відповідальних установок військової машини Совєтського Союзу! Український потенціял майже необмежений!

Насамперед самосвідомість

Для цього не треба навіть якоїсь таємної організації, хоч Ленін правильно писав: „Дайте нам організацію революціонерів, але в цих міркуваннях не про це йдеться.

Ні, в цьому випадку (щоб уникнути зайвих репресій) вистачає національного усвідомлення самих себе і небезпеки, яка загрожує всій українській спільноті від воєнних задумів Кремлю. „Ми українці — давня і культурна національність, а москалі-росіяни хочуть ціною нашого життя оволодіти світом! Не допустимо до цього! Ми за окремий мир для України!"

Пасивний опір у вишколюванні нових кадрів, у будівництві військових установок тощо може і повинен перетворитися в активний самооборонний опір шляхом зірвання воєнних плянів. У нашу електронну добу це може зробити навіть мала група людей, що має доступ до ключевих позицій. Для такої самооборони власної нації не важливо, чи дані патріоти вийшли з російської чи української школи, володіють вони краще російською чи українською мовою. Їхній патріотизм перевіриться тоді, коли доведеться ламати воєнно-агресорську руку Москви.

Це можуть зробити українці, яких насильно русифікується і яким створюється можливості доступу до секретних плянів і установок воєнного характеру. Вони можуть обернути ворожу зброю на її власника будь-коли.

Увага! КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦЯ! Увага!
Зміна дати Зборів Окружного Комітету!

В неділю, 11 березня 1979 р., о год. 4 по пол.
в залі Середньої Школи св. Йосафата
при 5720 Стейт Ровд, ПАРМА, Огайо

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНСоюзу КЛІВЛЕНДСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати на 29-ту Конвенцію наступних Відділів:

18, 50, 71, 102, 108, 112, 115, 166, 180, 222, 233, 240, 251, 291, 295, 328, 334, 336, 346, 358, 364.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії Зборів.
3. Прийняття протоколу попередніх Зборів.
4. Звіти уступаючої Управи Окружного Комітету.
5. Дискусія над звітами.
6. Уділення абсолюторії Управі.
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії.
8. Слово головного предсідника ІВАНА О. ФЛИСА.
9. Устійнення та схвалення пляну праці на 1979 р.
10. Різні справи.
11. Закриття.

У Зборах візьмуть участь:

Іван О. Флис — головний предсідник УНС
Богдан Футей — головний контролер УНС
Тарас Шмаґала — головний радний УНС
Богдан Дейчаківський — обл. Організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Інж. Роман Возняк, *секретар* — Інж. Іван Фур, *голова*

Василь Ліщинецький, *касир*

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 25-го ЛЮТОГО 1979 р.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі, 719 Санфорд і Айві вул. На порядку: звіти Управи, К. Комісії та вибір нової Управи на 1979 р. Є інші важні справи. Проситься чл. прибути. По зборах — перекуска. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, кас., В. Гнатів, К. К., Ю. Демчук, фін. секр., мгр Е. Ґрубський, заст. секр.

НЕДІЛЯ, 25-го ЛЮТОГО 1979 р.

ВИЛЛИМАНТИК, Конн. Річні загальні збори Т-ва Любов 387 Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при дорозі ч. 6 в Норт Вінгам. На порядку: звіти Управи і вибір нової Управи на 1979 р. Проситься чл. прибути. — М. Тимків, гол., І. Олійнмк, секр.